

Siedlisko Natura 2000 3140: Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic *Charatea*

Siedlisko 3140 zajmuje niezanieczyszczone zbiorniki wodne, w których ramienice (*Charophyta*) stanowią dominującą grupę roślin porastających dno zbiornika – tzw. łąki podwodne – często o charakterze jednogatunkowych agregacji. Mimo tego, że ramienice nie są roślinami naczyniowymi, to ich struktura jest bardzo złożona. Charakterystyczny jest ich nieprzyjemny, przypominający siarkowodór, zapach.

Podwodne łąki ramienic można znaleźć na dnie jezior oligo- i mezotroficznych o wysokiej przezroczystości wód i umiarkowanej lub dużej zawartości jonów wapnia.

Ramienice mogą być pionierskimi kolonizatorami, ponieważ ich zarodniki mogą przetrwać w glebie przez długi czas (nawet dziesiątki lat). Zarodniki są rozprzestrzeniane głównie przez ptaki. Rośliny mogą pojawiać się na krótki okres czasu, ale jeśli pozwala na to sytuacja ekologiczna, mogą tworzyć także bardziej stabilne i trwałe populacje. W kobiercach ramienic rzadko występują inne rośliny wodne. Jeśli warunki wodne staną się niekorzystne dla ramienic, to są one zastępowane przez inne rośliny, które tworzą inne, nowe siedlisko.

Gdzie można je znaleźć?

Łąki ramienicowe znajdziemy na dnie zbiorników wodnych, czasem na głębokości kilku metrów. Siedlisko 3140 można znaleźć w większości krajów europejskich, od Finlandii po Portugalię i od Irlandii po Grecję.

Gatunki typowe:

W europejskim opisie siedliska wymieniono następujące typowe rośliny :

- glony z rodzaju Chara: ramienica kolczasta (*Chara aculeolata*), ramienica kosmata (*Chara hispida*) i ramienice zagięta (*Chara connivens*)
- glony z rodzaju krynicznik (*Nitella*).

Inne pospolite pionierskie gatunki rodzaju ramienica z wód bogatszych w składniki pokarmowe nie są gatunkami wskaźnikowymi dla siedliska 3140.

ramienice zagięta (*Chara connivens*) (fot. Jo Packet)

Typowe zwierzęta:

- chrząszcze z rodziny krętkowatych (*Gyrinidae*)
- pełzające chrząszcze wodne z rodziny flisakowatych (rodzaj *Haliphus*).

Zarządzanie i zagrożenia

Siedlisko 3140 występuje zwykle w czystych wodach o niskiej lub średniej zawartości składników pokarmowych i ma tendencję do zanikania z powodu eutrofizacji. Z tego powodu zarządzanie jest ukierunkowane głównie na zachowanie optymalnej jakości wody: bez zanieczyszczeń i nawożenia. Jeziora ramienicowe są szczególnie wrażliwe na wszelkiego rodzaju antropopresję. Każde zwiększenie ilości materii organicznej, w tym związków humusowych czy mineralnych związków pokarmowych wnoszonych do tych skąpożywnych ekosystemów, prowadzi w konsekwencji do ograniczenia zasięgu występowania i w efekcie eliminacji tej charakterystycznej roślinności. Należy unikać zarybiania zbiorników wodnych, a już na pewno gatunkami, żerującymi w mule, które to powodują zmętnienie wody. Z tego samego powodu rekreacja (łódzie, pływacy) może stanowić zagrożenie dla siedliska. Czasami istnienie siedliska może być zagrożone przez doptywające z pól pestycydy oraz nawozy.

Nitellopsis obtusa (fot. Willem Kolvoort)

Niniejszy tekst powstał dzięki wsparciu finansowemu

z programu LIFE Unii Europejskiej w ramach projektu [LIFE Green Valley](#).

